

Premi solar per üna chesa protetta

La famiglia Schucan da Zuoz ho survgnieu il premi solar Svizzer illa categoria «Sanaziun solara d'üna chesa da püssas famiglias». Ma la via al böt es steda lungia ed accompagneda da bgeras reglas e ledschas.

Fabricher vi d'üna chesa protetta es difficil. Scha's voul renover e metter panels solars sün uschè ün edifiziu istoric, alura sun ils patrums e patrinas da fabrica confruntos cun divers obstaculs pütöst spinus. Que s'ho da resguarder differentas sfidas, per exaimpel la chüra da monumaints e'l purtret dal cumün.

Al principi da Zuoz do que ün töl projet. Il possessur da la chesa, Lucian Schucan, ho resguardo dal principi davent las pretaisas giuridicas, perque ch'el as d'eira consciant cha que do bgeras reglas e ledschas cha's stu resguarder. El ho vulieu musser cha que saja pussibel da lantscher e fer valair sieu projet eir in telas situaziuns cumplichedas. Scu possessur l'es eir sto important da nu müder il purtret dal cumün e musser respet per las circumstanzas. Il permiss da construcziun es alura gnieu concedieu infra ün an. Ma da finir tuot il projet ho alura düro var 40 mais.

Prestaziun pel dobel da l'adöver

Uossa cha'l fabricat es finieu e cha tuot ils panels fotovoltaics sül tet sun in funcziun, as muossa cha l'electricited basta per dapü cu be per las och abitaziuns da la Chesa Schucan. Totelmaing basta la prestaziun per 16 abitaziuns. Uschè cha Lucian Schucan po eir auncha vender electricited. El s'ho decis d'inoltrer la sanaziun da sia chesa istorica pel premi solar svizzer 2023 ed ho eir guadagno illa categoria «Sanaziun solara d'üna chesa da püssas famiglias».

Ün projet cumplexiv

Als 13 favrer sun gnies surdos a Geneva ils premis solars Svizers 2023. Illa laudatio da la Solar Agentur Schweiz (SAS), üna societad independenta e d'ütil public cun sez a Turich chi'd es gnieu fundada dal 1993, sto scrit, cha la modernisaziun da la chesa da püssas famiglias i'l minz protet da la vschinauncha da Zuoz saja steda «sfidusa e sfadiusa ed il resultat impreschiunant.»

Sfidas chi haun cumanzo cun l'intent dal patrun da fabrica da transfurmer il

talvo existent da la chesa in prümas abitaziuns e d'integrer illa surfatscha dal tet ün implanta fotovoltaic (vair artichel «Alle wollen Gutes tun» illa EP/PL dals 6 avrigl 2021). L'implaunt solar da 19,6 kilowatt peak es integro plainamaing illa surfatscha dal tet e prodüa raduond 22000 kilowatturas energia regenerabla l'an. Insembel cun collecturs solars gia existents sül tet da la chesa d'abiter ed eir culla realisaziun da la sanaziun dal stabilimaint tenor pretaisas tecnicas otas prodüa Lucian Schucan uossa üna granda part dal consüm d'energia totel svesa. Uschè es gnieu surdo ad el il premi solar «pel grand ingaschamaint pella fotovoltaica e las meglioraziuns energeticas in ün purtret dal lö protet», scu cha la SAS scriva inavaunt.

L'implaunt fotovoltaic ho Lucian Schucan realiso insembel culla Repower SA, la Solpic SA a Glion, la 3S Swiss Solar Solutions SA ed il büro d'architectura indigen, la Klainguti + Rainalter SA. (rtr/fmr/jd)

Ulteriuras infurmaziuns ed üna survista da tuot ils progets vendscheders dal premi solar 2023 suot: www.solaragentur.ch

Vista our da l'ajer sül stabilimaint a Zuoz cul talvo ed il nouv implaunt fotovoltaic a dretta e l'implaunt solar gia existant a schnestra. Il rest da l'energia bsognaiva per s-chuder las abitaziuns deriva da l'implaunt da s-chudamaint a distanza. fotografias: mad

L'implaunt fotovoltaic integro illa surfatscha dal tet dal talvo reutiliso da la Chesa Schucan a Zuoz.

In tschercha d'ün nouv teater rumauntsch

Occurrenza Per la seguonda vouta publicheschan la Lia Rumantscha e la vschinauncha da Zuoz il «premi travers zuoz 2024». Fin als 15 da meg es que auncha pussibel d'inoltrer ün'ideja cun ün extract dal text per ün nouv töch da teater rumauntsch.

Al cumanzamaint d'october 2023 ho gieu lö la prüma ediziun dal «festival travers zuoz», chi ho attrat a bgeras visitaduras ed a bgers visitaduors. Que in-tepretescha l'Uniun Travers in üna comunicaziun scu ün segn cha l'interes pel teater rumauntsch es avaint maun. Il program dal prim Festival Travers Zuoz ho offert teater classic, performativ, cabarettistic e musical. Il punct culminant es steda la rapreschantaziun dal teater «Üna sbrinzla – üna grotesca otalpina» da Selma Mahlknecht, il töch chi ho guadagno il prim «premi travers zuoz» l'an 2022.

Il Lyceum Alpinum Zuoz, la vschinauncha da Zuoz e la Lia Rumantscha haun inizio il projet «premi e festival travers zuoz» cul böt da promover il teater rumauntsch contemporan. Per cha la sbrinzla dal nouv teater ru-

L'atura ed actura Selma Mahlknecht da Zernez, cò tar üna prelecziun d'ün cudesch, es la prüma vendschedra dal premi travers Zuoz. fotografia d'archiv: Jon Duschetta

mauntsch nu's stüzza zieva la prüma ediziun dal festival, es già gnieu publico il seguond «premi travers zuoz».

Tschercho es ün nouv text da teater rumauntsch. Scu cha l'Uniun Travers scriva inavaunt, sajan bainvgnidas tuot las fuormas scenicas, performativas e dramaticas in tuot ils idioms e rumauntsch grischun. Il premi vain offert da la Lia Rumantscha e da la vschinauncha da Zuoz. El consista d'üna contribuziun ad ün'ouvra da 15000 francs e dal contrat d'ouvra per la prüma rapreschantaziun l'utuon 2025 i'l Zuoz Globe dal Lyceum Alpinum Zuoz.

Tuot las infurmaziuns ed ils criteris per l'inoltraziun sun publicos sün un-travers.ch. La giuria chi tscherna il töch victur consista da Selina Beghetto, dramaturga e scienzieda da teater, Manfred Ferrari, redschissur, Fadrina Hofmann, schurnalista ed aтура, Rico Valär, scienzio da litteratura, e Roman Weishaupt, director dal Teater Cuir. Il premi vain surdo als 15 da gün 2024 i'l Zuoz Globe. (cdm/fmr)

Ulteriuras infurmaziuns suot: www.un-travers.ch